

NIEUWSBRIEF STICHTING RUSSISCH EREVELD

Speciale uitgave voor adoptanten en donateurs
Nr. 4 (december 2011)

Voorwoord

Een bijzonder jaar is bijna voorbij. In 2011 werden voor het eerst bloemen geplaatst op alle adoptiegraven op het Russisch Ereveld. De chrysanten gaven het ereveld kleur en warmte. Het deed goed om te zien dat zoveel mensen zich om de nagedachtenis aan deze oorlogsslachtoffers bekommeren.

In september werd een brug geslagen met Duitsland, waar het stichtingsbestuur op bezoek ging bij de Friedensgruppe in Lüdenscheid. In die plaats stierven meer dan 130 Russen die in Leusden begraven liggen.

Voor Zoja Kozyreva was 2011 een jaar om nooit te vergeten. Dankzij uw steun kon zij in mei voor het eerst in haar leven het graf van haar vader bezoeken.

Ook volgend jaar wil de Stichting Russisch Ereveld kinderen van soldaten herenigen met hun vader, die decennia lang als vermist te boek stond, maar in werkelijkheid in Leusden begraven ligt. U leest in deze nieuwsbrief meer over ons plan een groepsreis te organiseren.

Onze activiteiten zijn onmogelijk zonder uw steun. Behalve deelname aan de grafadoptie blijven ook eenmalige donaties, wellicht onder invloed van de kerstgedachte, bijzonder welkom.

Last but not least wil het bestuur van de Stichting Russisch Ereveld u bijzonder fijne kerstdagen en een gelukkig 2012 wensen!

Boek

Nog een paar maandjes wachten en dan is het boek van Remco Reiding over het Russisch Ereveld en zijn zoektocht naar nabestaanden klaar. Het wordt geen saaie opsomming van feiten, maar een levendig verhaal van een onwaarschijnlijke zoektocht in een ver en vreemd land, die levens doet veranderen.

Hieronder alvast het oordeel van Michel Krielaars van NRC Handelsblad:

'Uitermate aangrijpend en in mooie literaire stijl geschreven. [...] Ik ben diep onder de indruk van wat de auteur tijdens zijn onderzoek heeft ontdekt.'

Mocht u zich nog niet hebben ingeschreven voor het boek, dan kunt u zich [hier](#) aanmelden. De verwachte prijs van het boek is 19,95. Als u zich via de website opgeeft, dan krijgt u het boek kosteloos thuisgestuurd.

Opsporing

De Stichting Russisch Ereveld is deze zomer een slotoffensief begonnen om nog zoveel mogelijk nabestaanden van in Leusden begraven soldaten te traceren. Als gevolg daarvan zijn het afgelopen halfjaar de families van zes Sovjetrussische oorlogsslachtoffers gevonden en geïnformeerd. De laatste loodjes wegen het zwaarst, nu de families die tamelijk gemakkelijk waren te vinden reeds zijn geïnformeerd.

Na jaren tevergeefs zoeken, werd de dochter van Roman Sikidin getraceerd. Zij verkeerde sinds de oorlog in onwetendheid over het lot van haar vader, die officieel nog altijd als vermist te boek staat. Zijn achternaam was op documenten zo verbasterd dat lang op een verkeerde naam is gezocht. Na een uitgebreide analyse bleek het om de vader van Anna Romanovna te gaan. Hij stierf in Bad Lippspringe aan tuberculose.

Met dank aan nieuwe gegevens konden de families van Michail Nadobnych en Semjon Minajev worden getraceerd. Beide soldaten stierven in het Duitse plaatsje Tilbeck. Ze werden na de oorlog op het Russisch Ereveld herbegraven. Aan de hand van onlangs gevonden documenten kon ook een nicht van Nikolaj Tormozov, die in Bad Hermannsborn overleed, worden geïnformeerd dat hij in Leusden is terechtgekomen.

Een vooroorlogse foto van Pido Pitschelaeri (rechtsonder) met zijn familie.

In Georgië werden de families van Pido Pitschelaeri en Severjan Kankia opgespoord en geïnformeerd.

Pitschelaeri werd krijgsgevangen genomen door het Duitse leger en naar een kamp in het Ruhrgebied overgebracht. Hij stierf aan tuberculose in het stadje Bad Lippspringe, waarvandaan hij door het Amerikaanse leger naar Margraten werd overgebracht. In 1947 kreeg Pitschelaeri een laatste rustplaats op het Russisch Ereveld.

Zijn neven en nichten zijn bijzonder dankbaar nu ze eindelijk weten wat er met Pido, die al die jaren als vermist te boek stond, is gebeurd.

Kankia behoorde tot een groep Georgiërs, die op het fort aan de Sint Aagtendijk in Beverwijk (foto links) werden geëxecuteerd. Zij hadden in krijgsgevangenschap gekozen voor een Duits uniform, maar eenmaal in Nederland saboteerden ze de Duitse zaak en zochten ze contact met het verzet. Na de opstand van het Georgische bataljon op Texel besloten de Duitsers de Georgiërs in Beverwijk te vermoorden. In Tbilisi werd de kleinzoon van Kankia gevonden.

In totaal zijn nu van 183 oorlogsslachtoffers uit de Sovjet-Unie, die in Leusden begraven liggen, de nabestaanden gevonden.

Grafbezoek

In mei organiseert de Stichting Russisch Ereveld een groepsreis voor kinderen van soldaten, die nooit eerder het graf van hun vader konden bezoeken. Nu zij eindelijk weten waar hij gebleven is, willen ze hem graag de laatste eer bewijzen. De stichting zoekt naar sponsoring, omdat deze nabestaanden niet over voldoende middelen beschikken om de reis zelf te betalen.

De reis wordt mogelijk gemaakt door het Wilhelmina E. Jansen Fonds, Rotaryclubs in Amersfoort en bijdragen voor grafadoptie. In totaal is 17.000 euro beschikbaar. Om alle kinderen op onze wachtlijst uit te kunnen nodigen is nog tenminste 10.000 euro nodig.

Om kosten te besparen en om de nabestaanden een warm nest te bieden tijdens hun verblijf in Nederland worden zij ondergebracht bij gastgezinnen. Als u begin mei slaapplekken kunt aanbieden, dan verzoeken wij u contact op te nemen met secretaris Remco Reiding (zie de contactgegevens onder aan deze nieuwsbrief).

Mocht u of uw bedrijf de reis mede mogelijk willen maken, dan kunt u een donatie doen op onze rekening of contact opnemen met de secretaris. De Stichting Russisch Ereveld is een ANBI, waardoor uw gift in aanmerking komt voor aftrek van de belasting.

Warme ontvangst in Duitsland

Direct na de oorlog verdwenen de stoffelijke overschotten van 135 Russen uit Lüdenscheid. Slechts overlijdensakten in het stadsarchief van het Duitse stadje herinneren aan hun bestaan en aanwezigheid in de stad. 'Von den Amerikaner abgeholt' staat erop geschreven. Waarnaartoe ze werden gebracht, werd nooit opgehelderd. Ze waren en bleven decennialang spoorloos.

Het verblijf van honderden Sovjetrussische krijgsgevangenen in het Reserve-Lazarett Lüdenscheid Baukloh is door de inwoners van het stadje allang vergeten. Totdat Remco Reiding namens de Stichting Russisch Ereveld de autoriteiten in Lüdenscheid vertelde dat ze begraven liggen op het Russisch Ereveld in Leusden.

De Russen kwamen in mei 1945 in Lüdenscheid terecht, nadat het Amerikaanse leger circa twintigduizend krijgsgevangenen in het Stammlager Hemer hadden bevrijd. Onder de gevangenen troffen ze duizenden zieken aan. In de omgeving werd gezocht naar ziekenhuizen die hen konden opnemen. Zodoende werden honderden aan tuberculose lijdende Russen opgenomen in de voormalige infanteriekazerne Baukloh. Daar stierven van 3 mei tot en met 2 juni 1945 135 bevrijde Sovjetrussische krijgsgevangenen.

Begin september is het voltallige stichtingsbestuur op uitnodiging van de Friedensgruppe op Antikriegstag in Lüdenscheid aanwezig geweest tijdens Antikriegstag. De Friedensgruppe maakte bekend een gedenkbord te willen plaatsen ter herinnering aan de 135 vergeten Russen die in het stadje stierven.

De stichting is verheugd dat in Duitsland belangstelling bestaat voor de in Leusden begraven Sovjetsoldaten en verheugt zich op verdere samenwerking. Het is de bedoeling dat kinderen van soldaten in mei ook een bezoek brengen aan Lüdenscheid. De stichting is hierover al in contact getreden met de burgemeester.

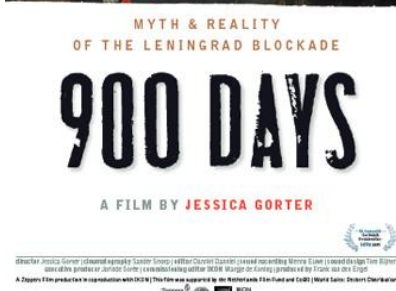
Televisie/film

Het televisieprogramma Westbroek! heeft deze week uitgebreid aandacht besteed aan het Russisch Ereveld. Presentator Henk Westbroek kwam recentelijk met een cameraploeg van RTV Utrecht voor het eerst naar de begraafplaats.

Westbroek bezoekt in zijn programma een aantal opvallende plekken en mensen in een gemeente in de provincie Utrecht. Deze keer stond Leusden centraal. Westbroek vroeg Remco Reiding onder meer hoe Sovjetsoldaten in Leusden zijn beland, waarom hij ooit is begonnen met de opsporing van hun nabestaanden en hoe zijn initiatief zijn leven heeft veranderd.

Het programma Westbroek! is [hier](#) te bekijken.

Op 12 januari gaat in Nederland '900 Dagen' in première. De documentaire van Jessica Gorter over de blokkade van Leningrad tijdens de oorlog won vorige maand de prijs voor beste Nederlandse documentaire op het International Documentary Film Festival (IDFA) en werd op ArtDoc in Moskou bekroond met de juryprijs.

Meer informatie over de documentaire kunt u vinden op <http://www.facebook.com/900days> en <http://www.900dagen.nl>.

Vordering grafadoptie

De afgelopen zes maanden hebben zich nog eens 20 adoptanten aangemeld. Inmiddels zijn de graven van 190 soldaten geadopteerd die op het ereveld in Leusden begraven liggen.

De Stichting Russisch Ereveld ging in juni 2010 van start met grafadoptie. De stichting wil door middel van grafadoptie de samenleving meer betrekken bij het in de vergetelheid geraakte ereveld en zo de herinnering aan de soldaten levend houden. De jaarlijkse bijdrage wordt onder meer gebruikt voor de reis van nabestaanden die het graf van hun familielid willen bezoeken.

Op termijn is het de bedoeling een adoptant te vinden voor alle 865 oorlogsslachtoffers die op het Russisch Ereveld begraven liggen. Adoptanten hoeven niet voor de graven te zorgen. Het onderhoud is in handen van de Oorlogsgravenstichting.

NIEUWSBRIEF STICHTING RUSSISCH EREVELD

© Remco Reiding, 2011

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Russisch Ereveld. De nieuwsbrief is alleen per e-mail te ontvangen en is vooralsnog alleen in het Nederlands beschikbaar.

Voor het laatste nieuws verwijzen we u naar de website: www.russisch-ereveld.nl. Sommige artikelen uit deze nieuwsbrief kunnen al eerder zijn gepubliceerd op onze website.

Reageren?

russisch_ereveld@hotmail.com

Wilt u onze activiteiten ondersteunen?

Rabobank 1276.54.739 t.n.v. Stichting Russisch Ereveld